

Ἀθῆναι μέχρι σήμερον δὲν κατορθοῦσι ν' ἀποκτήσωσι κατὰ τὸν χειμῶνα αἰθουσαν καλοῦ μελοδράματος καὶ θεάτρου ἀρκούμεναι εἰς τὴν ἐκ τοῦ βουλευτηρίου τῶν μόνων διασκεδάσειν, τότε αὐτὸλάχιστον δὲν θὰ βραδύνωσι ν' ἀποκτήσωσι τηλεφωνικῶς αἰθούσας θεάτρων ἐξαρτωμένους ἐκ τῶν μεγάλων τῆς Εὐρώπης θεάτρων, ἔνθα, ἐπὶ ἀπωλείᾳ μόνον τῆς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπολαύσεως, θὰ παρακολουθῶσι πιστῶς καὶ ἀκριβῶς τὰς παραστάσεις διὰ τῆς ἀκοῆς. Οὐδεὶς πλέον Ἀθηναῖος θὰ φθῶγῃ τὸν Παρισινόν· οἱ Παρίσιοι διὰ τῶν τηλεφῶνων θὰ φέρονται ἐν μέσῃς Ἀθῆναις, ἐνῷ ἐξ ἄλλου πάλιν ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος θὰ ἀπολέσῃ τὸ ἀποκλειστικὸν προνόμιον τοῦ νὰ ἔχῃ αὐτὴ μόνη τὴν διασκεδάσειν τοῦ βουλευτηρίου τῆς. Αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ἑλλάδος δὲν θὰ βραδύνωσι διὰ τηλεφῶνων νὰ συνδεθῶσι πρὸς τὸ μοναδικὸν βουλευτηρίον μας, καὶ ἅπαν τὸ κράτος θὰ μεταβληθῇ εἰς μίαν καὶ μόνην βουλευτικὴν αἰθουσαν ἀπολαμβάνον τὴν ἐκ τῶν βουλευτικῶν συζητήσεων τρυφήν καὶ διασκεδάσειν.

* *

Ἐν ταῖς ὄνειροπολήσεσιν ἡμῶν ταύταις παρ' ὀλίγον νὰ λησμονήσωμεν ἕτερον εὐχάριστον τηλεφωνικὸν πείραμα γενομένον μόλις τὸν παρελθόντα μῆνα ἐν Παρίσις ἐν πλήρει αἰθούσῃ συνεδριάσεως ἐνώπιον πλέον τῶν 300 παρισταμένων μελῶν τῆς Διεθνοῦς ἑταιρίας τῶν ἠλεκτρολόγων. Ἐν τῷ τρίτῳ ὀρόφῳ τοῦ καταστήματος εἶχε τοποθετηθῆ μικρὰ ὀρχήστρα ἐκ 5 μουσικῶν ὀργάνων, τέσσαρες δὲ καλλιτέχναι ἀπήρτιζον μικρὸν μουσικὸν χορὸν· καὶ ὅσα ἡ ὀρχήστρα μουσικὰ μέρη ἐξέτελεσε καὶ ὅσα οἱ καλλιτέχναι ἐμέλψαν καὶ ἕκαστος ἰδίᾳ καὶ ὁμοῦ πάντες ἐκ τοῦ τρίτου ὀρόφου μετεδίδοντο λίαν σαφῶς καὶ εὐκρινῶς εἰς τὴν αἰθουσαν τῶν συνεδριάσεων κειμένην εἰς τὸ ἰσόγειον πάτωμα, ἔνθα μετὰ προσοχῆς ἅμα καὶ ἐκπλήξεως ἠκροῶντο 300 παριστάμενοι. Ἡ ἀκριβεία, ἡ δύναμις καὶ ἡ φυσικότης τῶν μεταδιδόμενων ἤχων κατέπληξε τοὺς ἀκροατάς, οἵτινες κατενθουσιασμένοι ἐπευφήμησαν ζωηρῶς τὸ νέον τοῦτο τηλεφωνικὸν ὄργανον. Εἶπαμεν νέον, διότι πράγματι ἐνταῦθα ἐπρόκειτο περὶ δοκιμασίας νέου ὄλως πάλιν ὄργάνου, τοῦ θερμομικροφῶνον, ὅπερ ὄλως νεωστὶ ἐφεῦρεν ὁ δόκτωρ Ochrowicz. Ἐκλήθη δὲ θερμομικροφῶνον, καθ' ὅσον ἡ ἐνταῖς τῶν παραλαμβανομένων ἤχων ἐν τῷ μεταβιβαστῆρι ὀφείλεται εἰς προσθήκην ἐν αὐτῷ μεταλλικῆς κόνεως, ἧτις θερμαινομένη ὑπὸ τῆς δίοδου τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐπιδρᾷ λίαν εἰς τὴν τροποποίησιν τοῦ ἰδίου ρεύματος, δι' οὗ πολλαπλασιάζει τὴν δύναμιν τῶν προσλαμβανομένων ἤχων καὶ μεταδίδει αὐτοὺς μακρὰν μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας καὶ δυνάμεως. Ἐν ἔτι σπουδαῖον βῆμα περαιτέρω πρὸς τὴν πρόοδον καὶ τὴν τελειοποίησιν τοῦ τηλεφῶνου.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος).

ΦΕΡΕΥΔΗΣ

ΤΟ ΡΟΔΟΝ

Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον.

Παρακολουθήσαντες μέχρι τοῦ νῦν τὸν βίον τοῦ ποιητικοῦ τούτου ἀνθους βεβαίως εὐρίσκομεν δικαίαν καὶ πρέπουσαν τὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν, τὴν ἀποδοθεῖσαν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ἧτις καταφαίνεται ἔτι μᾶλλον καὶ ἐκ τῆς ἱστορίας αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις καὶ νεωτέροις.

Τὰ ρόδα ἐλλείπουσιν ἀπὸ τοῦ κήπου τοῦ Σολουμῶντος, ὃν ψάλλει τὸ ἄσμα Ἀσμάτων, τὸ δὲ ρόδον τοῦ Σαρῶν εἶνε κρίνον, κληθὲν οὕτω ἐκ κακῆς μεταφράσεως. Τὸ ρόδον τῆς Ἱερικοῦς, ὡς γνωστὸν, οὔτε ἐκ τῆς Ἱερικοῦς καταγεται, οὔτε εἶνε ρόδον, ἀλλὰ φυτὸν φρυγανῶδες τῶν ἐρήμων, συγγενὲς πρὸς τὸ ἡμέτερον κάρδαμον. Ἐν γένει δὲ φαίνεται ὅτι ἐν ἀρχῇ τὸ ρόδον δὲν ἐκάλλιεργήθη καθ' ὅλην τὴν χώραν τῶν σημιτικῶν φυλῶν, οὔτε ὑπάρχει τοῦλάχιστον σημιτικὴ λέξις δηλοῦσα τὸ ρόδον. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι ἄνθος καὶ ὄνομα εἰσῆχθησαν διὰ τῶν ἀρίων φυλῶν (Χαλδαῖστὶ τὸ ρόδον λέγεται Verad, ἀραβιστὶ καὶ ἀραμαιστὶ Vard, κατὰ τοὺς ἀρχαίους βακτριανούς Vareda, ἀρμενιστὶ Varda, αἰολιστὶ βροδόν, ἑλληνιστὶ ρόδον, λατινιστὶ rosa). Ἐὰν δὲ ἡ ἀμπελος θεωρεῖται ὡς δῶρον τοῦ σημιτικοῦ, τὸ ρόδον θεωρητέον ὡς προσφορά τοῦ ἰνδογερμανικοῦ πολιτισμοῦ.

Καὶ ἐν Αἰγύπτῳ δὲ τὸ ρόδον κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Φαραῶ ἦτο ἄγνωστον, διότι λείπει ἀπὸ τῶν ἀναγλύφων, δὲν εἰδείχθη δὲ οὔτε ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ παπύρων μετὰ βεβαιότητος. Οἱ ροδῶνες ἦνθον ἴσως παρὰ τὸν Νεῖλον ἐν καιρῷ τῶν Πτολεμαίων, καθ' ὃν χρόνον καὶ ἐν Κυρήνῃ καὶ Καρχηδόνι. Καὶ ἀπὸ τῶν κυρίως Ἰνδιῶν λείπει τὸ ρόδον, διότι τὸ τροπικὸν κλίμα αὐτῷ εἶνε ὑπέρθερον. Τὸ σημερινὸν δὲ ἰνδικὸν ἢ βεγγαλικὸν ρόδον καταγεται ἀπὸ Κίνας.

Ἐν Ἑλλάδι εὐρίσκομεν τὸ ρόδον μνημονευόμενον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ὅπως δὲ πᾶν τὸ ὠραῖον καὶ μέγα τὸ τιμῶν τὸν νεώτερον βίον χρεωστοῦμεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα οὕτω καὶ τὸ ρόδον. Ὁ Ὀμηρὸς δὲν ἀναφέρει μὲν τὸ ρόδον, γνωρίζει ἡμῶς τὸ ἐξ αὐτῶν ἔλαιον, τὴν δὲ ἡὺ καλεῖ *ροδοδάκτυλον*. Καὶ οἱ ἀρχαιοτάτοι ποιηταὶ ἔψαλον καὶ ἐξύμνησαν τὸ ρόδον. Ἐκ τινῶν δὲ δεδομένων εἰκάζεται ὅτι αἱ κηπαῖαι ροδαῖ ἦ ἴσως καὶ ποικιλίαι αὐτῶν τελειότεραι ἦλθον εἰς Ἑλλάδα διὰ τῆς Θεσσαλίας, Μακεδονίας καὶ Θράκης, ἐκ τῶν ὀμοφύλων τουτέστιν ἐκείνων χωρῶν, τῶν πρὸς βορρᾶν τῆς Ἑλλάδος κειμένων, ἀφ' ὧν οἱ Ἕλληνες παρέλαθον δῶρᾶ τινὰ τοῦ πολυτίμου τῶν, πρὸ πάντων δὲ τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου, ἴσως δὲ καὶ τὴν ἀμπελοφυγίαν αὐτῆν. Ἐτι δὲ καὶ σήμερον εἶνε οἱ διάσημοι ροδῶ-

νες πρὸς νότον τοῦ Αἵμου. Ὁ Ἡρόδοτος διηγεί-
ται ἡμῖν περὶ τῶν κήπων τοῦ βασιλείως Μίδα ἐν
Μακεδονίᾳ, «ἐν τοῖσι φύεται αὐτόματα ῥόδα, ἐν
ἐκαστον ἔχον ἐξήκοντα φύλλα ὀδμη̄ τε ὑπερφέ-
ροντα τῶν ἄλλων». Οἱ κήποι δὲ οὗτοι καὶ εἰς με-
ταγενεστέρους χρόνους ἦσαν διάσημοι, ἐν αὐτοῖς
δὲ κατὰ τὴν παράδοσιν συνελήφθη ὁ Σιληνός,
ὁ μέθυσος συνοδὸς τοῦ Βακχου. Βραδύτερον ἐν
τοῖς χρόνοις Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου ὁ Θεόφρα-
στος ἔγραψε περὶ τοῦ ῥόδου καὶ τῆς θεραπείας
αὐτοῦ ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῶν φυτῶν τόσον ἐπιτυχῶς,
ὥστε οἱ μεταγενέστεροι μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ
παρόντος αἰῶνος μόλις ἠδυνήθησαν νὰ προσθέ-
σωσι τι πλεיותרον.

Τὴν ἱστορίαν τῶν ῥόδων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις
Ἕλλησιν ὁ Hehn (Kulturpflanzen und Haus-
thiere κ. τ. λ. Ἔκδ. τετάρτη) ἐκθέτει ὡς ἀκο-
λοῦθως.

Ὁ Ὀμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος καλοῦσι τὴν ἡώ
ῥοδοδάκτυλον, ἐν τινὶ δὲ ὀμηρικῷ ὕμνῳ ἡ ἡώς
καλεῖται καὶ ῥοδόπηγος καὶ ἐν τῇ Θεογονίᾳ
δὲ ἀπαντῶσι δύο ῥοδοπήγεις θυγατέρες τοῦ Νη-
ρέως. Ἡ Ἀφροδίτη χρίει τὸν νεκρὸν τοῦ Ἔκτο-
ρπος «ῥοδόεντι ἔλαιῳ ἀμβροσίῳ». Ὁμοίαι φρά-
σεις ἀπαντῶσι καὶ περὶ τοῦ λειρίου, ὅπερ παρ'
Ὀμήρῳ εὐρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν μετὰ τὸ ῥόδον
κατηγορίαν. Ὁ Ἔκτωρ ζητεῖ νὰ κατασχίσῃ διὰ
τοῦ δόρατος αὐτοῦ τὸν «λειριόεντα χροῶν» τοῦ
Αἴαντος. Ἡ φωνὴ τῶν τεττίγων καὶ ἡ τῶν Μου-
σῶν ὀνομάζεται λειριόεσσα. Ταῦτα πάντα περὶ
τῶν δύο τρυτῶν φυτῶν δεικνύουσι παρομοιώσεις
πιθανῶς ἀναφερομένας πρὸς σύγκρισιν μακρὰν
ὑπαρχόντων ἀντικειμένων. Τὰ ἄνθη τῆς ῥοδῆς
ἀναφέρονται μὲν εἰς τὸν ὕμνον τῆς Δήμητρος,
ἀλλὰ πάντοτε περιβέβλημένα ξενίζουσάν τινα
φαντασιώδη περιβολήν. Ἡ Περσεφόνη δηλ. παίζει
μετὰ τῶν συντρόφων αὐτῆς ἐπὶ τοῦ «μαλακοῦ
λειμῶνος» καὶ δρέπει ῥόδα μετ' ἄλλων ἀνθέων.
Ἐπομένως ἡ ῥοδῆ τίθεται ἐπὶ ιδεώδους λειμῶνος,
τὰ δὲ ἄνθη αὐτῆς δὲν κόπτονται ἀπὸ θαμνώδους
φυτοῦ, οὔτε προφυλάσσονται ὑπὸ ἀκανθῶν πρὸς
δὲ τούτοις τὰ ῥόδα ταῦτα δρέπονται μετ' ἄλλων
ἀνθέων, ἐξ ὧν, πλὴν τοῦ κρόκου, τῶν ἴων καὶ
τοῦ ὑακίνθου εὐρίσκεται καὶ ὁ νάρκισσος, φυτὸν
θαυμαστόν, εἰς τὴν θέαν τοῦ ὁποίου ἐκπλήσσον-
ται θεοὶ τε καὶ ἄνθρωποι, ὅπερ ὑφύεται ἀπὸ τῆς
ρίζης μετὰ ἑκατὸν κεφαλὰς καὶ τοῦ ὁποίου ἡ εὐω-
δία πληροῖ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὸν
πόντον:

Τοῦ καὶ ἀπὸ ῥίζης ἑκατὸν κέρα ἐξεπεφύκει
κηῶδει δ' ὀδμη̄ πρὸς τ' οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθε
γατὰ τε πᾶσ' ἐγέλασε καὶ ἀλμυρὸν οἶσμα θαλάσσης.

Εἶνε δὲ φανερόν ὅτι ὁ νάρκισσος ἐνταῦθα δο-
ξάζεται, διότι ἦτο ἐν χρῆσει ὡς σύμβολον ἐν τοῖς
μυστηρίοις τῆς Δήμητρος, ἀντιπροσωπεύων κατ'
ἀρχάς, ὡς καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ, τὰς ναρκωτικὰς

ἐν γένει ξενικὰς ὁσμὰς τῶν ἀνθέων. Ἐν ἄλλῳ
τινὶ δὲ χωρίῳ τοῦ αὐτοῦ ὕμνου διηγείται ἡ Περ-
σεφόνη εἰς τὴν μητέρα τῆς πῶς ἐπαίξει ἐπὶ τοῦ
μαγευτικοῦ λειμῶνος καὶ ἔδρεπε «ῥοδέας κάλυ-
κας καὶ λείρια, θαῦμα ἰδέσθαι», ἔνθα ἡ τελευ-
ταία προσθήκη καταδεικνύει τὸ μακρὰν, τὸ μυ-
θῶδες, τὸ σπάνιον τοῦ ἄνθους τούτου. Μετὰ τῶν
συμπαικτριῶν νυμφῶν τῆς Περσεφόνης εὐρίσκον-
ται τρεῖς, ὧν τὰ ὀνόματα ἐλήφθησαν ἐκ ῥόδων,
ἡ Ῥοδεία, ἡ Ῥοδόπη καὶ ἡ Ὠκυρόη καλυκῶπις
(ἔχουσα τὸ πρόσωπον ὅμοιον πρὸς κάλυκα ῥόδου).
Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ τρεῖς γενεὰς ἀρχαιότερου
τοῦ ὕμνου τούτου Ἀρχιλόχου, οὗτινος ὁ κόσμος
ἦτο εὐρύτερος τῆς ἀττικῆς ἱερατικῆς ταύτης ποιή-
σεως, περιλαμβάνων πλὴν τῶν νήσων καὶ τὴν
Θράκην καὶ τὴν Λυδίαν, ἀπαντᾷ ἡ ῥοδῆ μετὰ
τῶν ἀνθέων αὐτῆς, καὶ δὴ μετὰ κλάδων μυρσί-
νης ὡς κόσμημα κόρης, ἀναμφιβόλως τῆς Νεο-
βούλης, ἐρωμένης τοῦ ποιητοῦ, ἥτις

ἔχουσα θαλλὸν μυρσίνης ἐτέρπετο
ροδῆς τε καλὸν ἄνθος.

Ἐκατὸν ἔτη βραδύτερον τὸ ῥόδον εὐρίσκεται
ὡς ἀγαπητὸν ἄνθος τῆς Σαπφούς, ἥτις ὕμνησεν
αὐτὸ καὶ ἐδόξασεν. Ἐκτοτε ἀπαντῶμεν τὸ ῥόδον
καὶ τὸ λειρίον ἀπανταχοῦ συνφρασμένον ἐν τῷ
βίῳ καὶ τοῖς ἐθίμοις τοῦ τὰς ἐπιδείξεις καὶ τὴν
λαμπρότητα κατὰ τὰς τελετὰς ἀγαπῶντος φι-
λανθοῦς λαοῦ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

Πόθεν ὅμως ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ δύο
ταῦτα ἄνθη; Ἐν ποίᾳ χώρᾳ τῆ: Ἀνατολῆς καὶ
ὑπὸ τίνος λαοῦ ἐθεραπεύθη ἡ ἐν Εὐρώπῃ ἐπιχω-
ριάζουσα Ῥοδῆ ἢ γαλλικῆ, ἢ ἀρχέγονος ῥίζα
τῆς ἑκατονταφύλλου, καὶ μετεβλήθη εἰς τὴν
ἡδυσμον ἐξήκοντάφυλλον ἢ ἑκατοντάφυλλον;

Εἶνε γνωστὸν, τεκμηριούται δὲ καὶ ἐκ πολλῶν
δεδομένων, ὅτι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐγνώριζον
τὴν ἐξηγενησμένην ῥοδῆν πρὸ τῶν ἀρχαίων
Ἑβραίων, καὶ ἐπομένως ἡ ῥοδῆ δὲν εἶνε φυτὸν
σημιτικόν. Ἡ γνώμη αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῆς
μὴ ἀνευρέσεως ῥόδων ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς ἀρ-
χαίας Αἰγύπτου, ἀφ' ὧν ἄλλως οὐδόλως ἐλλείπει
ἡ δι' ἄλλων ἀνθέων διακόσμησις. Καὶ ὁ Ἡρό-
δοτος δ' ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν Αἰγυπτιακῶν ἡθῶν
μνημονεῖ μόνον τοῦ λωτοῦ καὶ «κρινῶν ῥό-
δοισι ἐμπερέων». Ἐνῶ δὲ οὕτως ὑποδεικνύεται
ἡμῖν ὡς πατρίς τῆς ῥοδῆς ἡ κεντρικὴ Ἀσία,
ἔρχεται ἀφ' ἐτέρου εἰς κραταιώσιν τῆς γνώμης
ταύτης καὶ ἡ γλώσσα, ἐξ ἧς ἐνίοτε ἐξάγομεν
συμπεράσματα περὶ τῶν ἀπωτάτω χρόνων τῆς
ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, εἰς τὰ βάθη τῶν ὁποίων
οὐδεμία ἄλλη ἱστορικὴ ἔρευνα δύναται νὰ διεσ-
δύσῃ. Ἡ Ἑλληνικὴ τουτέστι λέξις ῥόδον ἢ
βρόδον (ἢ Σαπφῶ ἔγραψε τὴν λέξιν μετὰ διγαμ-
μα) καὶ λειρίον εἶνε λέξεις ἱραδικαί, καὶ ἐπομέ-
νως τό τε ὄνομα καὶ τὸ φυτὸν ἦλθον εἰς τὴν
Ἑλλάδα ἐκ τῆς Μηθίδας διὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ

τῆς Φρυγίας. Ἡ αἰθρία καὶ θερμὴ Περσία καὶ σήμερον ἔτι εἶνε χώρα εὐαυθής. Ὁ Ritter οὐμιῶν περὶ τῆς Τεχεράνης (Erdkunde 8.610) λέγει: « Ἐνταῦθα ἡ ῥοδὴ εὐδοκίμει τὰ μάλιστα ὅσον ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ χώρᾳ τῆς γῆς, οὐδαμοῦ δὲ καλλιεργείται καὶ ἀγαπᾶται πλεονέκρον ἢ ἐνταῦθα. Ἄπαντες οἱ κῆποι καὶ αἱ αὐλαὶ εἶνε πλήρεις ῥοδῶν, αἱ αἰθουσαι πλήρεις γαστρῶν ῥοδοφόρων, ἅπαντα τὰ λουτρά ἐστρωμένα διὰ ῥοδῶν, ἅτινα ἀδιακόπως ἀντικαθίστανται καὶ ἀνανεοῦνται ὑπὸ τῶν διηνεκῶς ἀνθοστολιστῶν ῥοδῶν. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ κάλιον (τὸ ἀγγεῖον τοῦ ναργιλῆ) καὶ τοῦ πενεστέρου τῶν καπνιστῶν κοσμεῖται δι' ἀνθέων τῆς ἑκατονταφύλλου ῥοδῆς, τὰ πάντα δὲ περιπνέει αὐρὰ ῥοδοσμός ».

... Ἡ ῥοδὴ, ὡς εἴπομεν καὶ ἀνωτέρω, μετανάστευσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τῆς Φρυγίας, Θράκης καὶ Μακεδονίας, ὅπως εἰκάζεται καὶ ἐκ τινῶν δεδομένων τῶν μυθῶδων παραδόσεων τῶν ἀρχαίων. Τὸ « Νύσιον πεδῖον », ἀφ' οὗ, κατὰ τὸν ὀμηρικὸν ὕμνον, ἡ Περσεφὼνῆ ἔδρεπεν ἄνθη καὶ κρίνα, δέον νὰ τεθῆ ἐν Θράκῃ κατὰ τὴν Ἰλιάδα (ΣΤ. 133), καὶ τὸ ὄνομα δὲ μιᾶς τῶν συμπαικτριῶν αὐτῆς, τῆς Ῥοδόπης, εἶνε συγχρόνως ὄνομα τοῦ θρηκτικοῦ ὄρους, εἰς ὃ μετεβλήθη ἡ νύμφη αὕτη. Εἶδομεν δὲ ὅτι καὶ ὁ Ἡρόδοτος θέτει ἐν Μακεδονίᾳ (εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Βερμίου ὄρους) τοὺς κήπους τοῦ Μίδα· ἔτι δὲ σαφέστερον ἐκφράζεται ὁ ἀλεξανδρινὸς ποιητὴς Νικάνδρος ἐν δευτέρῳ Γεωργικῶν. Ὁ Μίδας, λέγει οὗτος, ὁ ἐξ Ἑδονίας (χώρας ἐν Θράκῃ) λιπὼν τὴν ἐν Ἀσίᾳ (Μικρᾷ Ἀσίᾳ) ἀρχήν, ἀνέθρεψε τὸ πρῶτον ῥοδάς ἐξηκονταφύλλους ἐν τοῖς κήποις τῆς Ἡμαθίας (χώρας ἐν Μακεδονίᾳ). Ἐπίσης καὶ ὁ Θεόφραστος θέτει ἐν Μακεδονίᾳ περὶ Φιλίππου τὰ διπλᾶ ῥόδα, ἅτινα ὀνομάζει ἑκατοντάφυλλα, καὶ ἅτινα οἱ ἐγχώριοι ἔδρεπον ἀπὸ τοῦ πλησίον ἀργυροῦχου καὶ χρυσοῦχου ὄρους Παγγαίου. Τὴν χώραν ταύτην ἐπίσης ἀναφέρει καὶ ἕτεραί τις παλαιαὶ καὶ σπουδαῖα μαρτυρία, ἀπόσπασμά τι τῶν ποιημάτων τῆς Σαπφούς:

Οὐ γὰρ πεδέχεις βρόδων
τῶν ἐκ Περσίας.

Καὶ ἐκ τῶν μύθων δὲ ὅτινες ἐσηματίστησαν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ νέου ἄνθους ἀναγνωρίζομεν εὐχερῶς τὴν φρυγικὴν φυσιολατρείαν. Τὸ ῥόδον τουτέστιν εἶνε ἀφιερωμένον τῇ Ἀφροδίτῃ, αὐτὸ δὲ εἶνε καὶ τὸ ἄνθος τοῦ Διονύσου. Τὸ ῥόδον ἐπίσης εἶνε σύμβολον τοῦ ἔρωτος καὶ τοῦ θανάτου.

Πῶς τὸ ῥόδον ἐγεννήθη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἄττιος (τοῦ φρυγικοῦ Ἀδωνίδος) ἀναφέρεται διαφοροτρόπως. Οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐπλάσθη ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀδωνίδος, αἱ δὲ ἐκ τοῦ αἵματος αὐτῆς τῆς θεᾶς, ἥτις ἀκούσασα τὸν θάνατον τοῦ ἔραστοῦ « λυσαμένη πλο-

καμίδας » ἔτρεχε διὰ τῶν δρυμῶν περθαλέα, πηλεπτος, ἀσπιδάλος, ὅτε αἱ βᾶτοι καθήμαξαν τοὺς πόδας τῆς. Τὸ ἱερὸν δὲ αὐτῶν αἶμα πεσὸν ἐπὶ τῶν λευκῶν ῥόδων μετέβαλεν αὐτὰ εἰς ἐρυθρά.

Κατὰ δὲ τὸν ἕτερον μῦθον, ὅστις ὑποσημαίνει φρυγικὴν καταγωγὴν, τὸ ἄνθος ἐφυῆ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀδωνίδος:

δάκρυον ἂ Παρία τόσον χεεῖ, ὅσον Ἄδωνις
αἶμα χεεῖ· τὰ δὲ πάντα ποτὶ χθοῦ! γίνεται ἄνθη,
αἶμα ῥόδον γίγκει, τὰ δὲ δάκρυα τὰρ ἀνεμώνων.

Ὁ πρὸς τὰ ῥόδα ἔρωσ παρὰ Ῥωμαίοις ἀνεπτύχθη εἰς ἀληθῆ ῥοδομανίαν, ὁμοίαν τῆς ὁποίας δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡμῖν ἡ ἱστορία τῶν ἀνθέων, διότι οὗτοι δὲν ἐζήτουν νὰ κοσμῶσι μόνον τὰς ἐπαυλεις αὐτῶν διὰ πρασιῶν ἐκ ῥοδῶν, ἀλλ' ἴδρυσαν καὶ ἰδίους ῥοδῶνας (rosaria), ὧν τὴν σύστασιν συνιστᾷ καὶ ὁ Οὐάρων. Ὅπως δὲ μὴ στερωῦνται τῶν ἀγαπητῶν ῥοδῶν ἐν ὥρᾳ χειμῶνος μετέφερον μεγάλα φορτία διὰ πλοίων ἐκ τῆς θερμῆς Αἰγύπτου, βραδύτερον δὲ ἐδιδάχθησαν νὰ καλλιεργῶσιν αὐτὰ καὶ ἐν θερμοκηπίοις. Οἱ συγγραφεῖς τῶν χρόνων τῶν Καισάρων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς τρυφηλῆς συγχρόνου πολυτελείας ἀναφέρουσιν ὅτι ἔχουσι χιόνα μὲν τὸ θέρος, ῥόδα δὲ τὸν χειμῶνα, καὶ ὅτι ὁ Τίβερις οὐδόλως ὑστερεῖ τοῦ Νείλου, ἀν καὶ ἐκεῖ μὲν παράγει τὰ ῥόδα ἡ φύσις, ἐδῶ δὲ ἡ τέχνη.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

Σ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

ΟΙ ΚΩΔΩΝΕΣ

Οἱ κώδωνες κατασκευάζονται ἐκ διαφόρων μετᾶλλων τὸ ἐκ χαλκοῦ ὅμως καὶ κασιτέρου μίγμα, τὸ ὀνομαζόμενον χαλκὸς τῶν κωδῶνων θεωρεῖται ὡς τὸ ἄριστον. Ἄριστοι κώδωνες κατασκευάζονται ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ ἐκ χυτοῦ σιδήρου. Εὐῆχοι γίνονται ἐξ ὕλου ἀλλὰ εἶνε λίαν εὐθραυστοι.

Ὡς λέγεται, ὁ μέγιστος κώδων τοῦ κόσμου εἶνε ὁ ἐν Μόσχᾳ τῆς Ῥωσσίας, ὀνομαζόμενος βασιλεὺς τῶν κωδῶνων· ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλος μεγαλύτερος ἐν Ἰαπωνίᾳ. Ὁ ῥωσικὸς κατασκευασθεὶς τῷ 1736 ἔχει ὕψος 19 ποδῶν καὶ 3 δακτύλων, ὑποτίθεται δὲ ὅτι τὸ βάρος του εἶνε 250 τόνων περίπου. Ἐχει μέγα ρῆγμα εἰς τὸ πλάγιον αὐτοῦ καὶ ἐπομένως δὲν δύναται νὰ ἠχήσῃ. Ὁ μέγας Ἰαπωνικὸς κώδων κρέμαται εἰς τὸ κωδωνοστάσιον ἐνὸς ναοῦ ἐν τῇ πόλει Κιότω. Ἐχει ὕψος 24 ποδῶν καὶ πᾶχος 16 δακτύλων κατὰ τὸ χεῖλος τῆς στεφάνης. Μὴ ἔχων πλῆκτρον κρούεται διὰ ξυλίνου ἐμβόλου πλῆκτοντος ἐξῶθεν. Ἄλλος μέγας κώδων ἐν Μόσχᾳ ἔχει διάμετρον πλεόντων 13 ποδῶν, δηλαδὴ ἐμβάδον μεγάλου διαματίου καὶ ζυγίζει κατὰ προσέγγισιν 120 τό-